

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Yttrande
2020-10-08

Diarienummer
415-45219-2020

Sida
1(3)

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare

(N2020/02353)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över Näringsdepartementets promemoria "Omsättningsstöd till enskilda näringsidkare". Vi har även stämt av förslaget med Västra Götalandsregionen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget till omsättningsstöd till enskilda näringsidkare. Länsstyrelsen har dock synpunkter på regleringen i den föreslagna förordningen, se nedan. Länsstyrelsen anser också att regeringen bör överväga om även augusti månad ska ingå i aktuell stödperiod, då det också är en sommar- och semestermånad då vissa näringsidkare har fått stor påverkan på grund av rådande förhållanden och restriktioner. Slutligen anser länsstyrelsen att regeringen eventuellt skulle kunna överväga annan form av stöd, t.ex. allmänt riktat stöd eller skattelättnader till utsatta branscher.

Västra Götalandsregionen framhåller att det, i likhet med tidigare stödåtgärder med anledning av covid-19, är centralt att regelverket blir klart och tydligt definierat samt att onödig administration undviks, både för stödmottagare och de ansvariga myndigheterna. Då detta stöd riktar sig till enskilda näringsidkare är det väsentligt att regelverket, inklusive det ansökningsformulär som Boverket ska fastställa, är så enkelt och användarvänligt som möjligt. Likaså är det viktigt att förutsättningarna för stödet inte förändras över tid, utan att tolkning och tillämpning ligger fast. Samtidigt är det högst angeläget att regelverket kommer på plats så snart som möjligt och att utbetalningen görs skyndsamt, eftersom de enskilda näringsidkarna ofta har utmaningar vad gäller likviditet.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till stödåtgärder riktade till enskilda näringsidkare som drabbats av ekonomiska konsekvenser med anledning av pandemin covid-19. Länsstyrelsen ser farhågor kring att kunna handlägga och besluta i stödärendena under den korta tidsperiod som regeringen önskar, då ett större antal medarbetare behöver rekryteras. Länsstyrelsen anser också att regeringen bör överväga om även augusti månad ska ingå i aktuell stödperiod då det också är en sommar- och semestermånad där vissa näringsidkare fått stor påverkan på grund av rådande förhållanden och restriktioner.

Länsstyrelsen anser att regeringen skulle kunna överväga ett annat stödsystem för de enskilda näringsidkarna som skulle vara administrativt enklare, särskilt med

beaktande av att det är relativt små belopp den enskilde näringsidkaren kan tillgodogöra sig i stöd och att de administrativa åtgärderna för IT-stödbyggande, framtagande av föreskrifter, handläggning av ansökningar, utbetalning och inte minst uppföljning och återkrav bedöms som relativt omfattande. Det skulle kunna vara ett allmänt riktat stöd eller en allmänt riktad skattelättnad till enskilda näringsidkare i vissa särskilt utsatta branscher under pandemin. Detta förslag tar sin utgångspunkt i att möjligheten till missbruk eller fusk med skattemedel alltid måste motverkas för att upprätthålla förtroendet för skattesystemet. I detta fall ser också Länsstyrelsen vissa utmaningar med att kontrollera korrektheten i ansökningarna och med möjligheten till korrekta bedömningar kring att orsakerna till omsättningstapp uteslutande beror på spridningen av covid-19 såsom föreslagen förordning föreskriver. Vidare skulle ett sådant system kunna innebära snabbare stöd till de enskilda näringsidkarna än genom de administrativa stegen ansökningar, handläggning och utbetalning. De enskilda näringsidkarna i utsatta branscher har redan haft ekonomiska förluster sedan så lång tid tillbaka som sju månader.

Vad gäller själva förutsättningarna för stöd anser Länsstyrelsen att det innebär vissa risker att använda referensperiod från 2019. Dels kan i övrigt livskraftiga men nystartade företag inte få stöd, dels kan ett företag som har haft en längre tids nedgång som dock startade efter referensperioden söka ersättning. Länsstyrelsen ser där också vissa problem med hur det ska avgöras om aktuellt omsättningstapp under stödperioden uteslutande är orsakat av effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19 eller inte.

Den enskilde näringsidkaren ska intyga på heder och samvete att ansökan är korrekt och sanningsenlig. Det bör dock beaktas i sammanhanget att ett stort antal enskilda näringsidkare ansvarar för sin egen bokföring och det finns heller inget krav på revisor eller auktoriserad redovisningskonsult. Utöver att bokföringslagen kräver en löpande redovisning, så finns det inget krav på att bokföringen ska sparas i ett sådant format att det för varje månad finns en registrerad eller "låst" version av bokföringen att ta del av, vare sig för referensperioderna under 2019 eller för aktuella stödperioder under 2020.

Länsstyrelsen ska enligt 22 § i föreslagen förordning ansvara för uppföljning av stöd som betalats. Det är av stor vikt att ansökningsformuläret ger länsstyrelserna det underlag som krävs för att efter beslut om stöd kunna följa upp att uppgifterna i ansökningar var korrekta och att således stödbeslutet i sig blivit korrekt.

Länsstyrelsen ser mot bakgrund av ovanstående farhågor om hur länsstyrelsen rent faktiskt ska kunna kontrollera korrektheten, på annat sätt än en djupare granskning av varje verifikation vilket är ett tidskrävande arbete. Därför önskar Länsstyrelsen en tydligare reglering kring hur uppföljningen ska genomföras, t.ex. stickprov, vid uppkommen misstanke eller tips och i vilken omfattning. Länsstyrelserna kommer behöva säkerställas resurser för detta arbete. Självklart måste kostnaderna för uppföljningsåtgärderna vägas mot nyttan, men Länsstyrelsen menar att det är av största vikt att säkerställa att såväl förtroendet för skattesystemet och stödåtgärder i stort upprätthålls och att missbruk eller fusk upptäcks och beivras. Möjligen skulle regeringen kunna överväga om stöd i stället skulle beviljas till de enskilda näringsidkare som minskat sin omsättning med en viss genomsnittlig procentsats för hela stödperioden i stället för en bestämd minskning per månad.

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att Boverket ges föreskriftsrätt. Det kommer behövas tydliga föreskrifter såväl för den enskilde som ska göra en korrekt ansökan, som för länsstyrelserna för att säkerställa korrekt och rättssäker handläggning av ärendena. Mot detta bör regeringen överväga tidpunkten för när ansökan ska öppna och handläggningen påbörjas utifrån Boverkets möjligheter att ha klara föreskrifter på plats.

Länsstyrelsen ser delvis positivt på att förordningen inte innehåller någon slutlig tid för beslut om stöd, men ser samtidigt farhågor kring risken att bli ansatt av frågor från de enskilda näringsidkarna om när beslut kan väntas fattas. Samtidigt behöver länsstyrelserna möjlighet till god planering av sin verksamhet, varför det ändå kan vara positivt att regeringen ger länsstyrelserna ett tydligare uppdrag.

Då flera olika stöd har beslutats kan det finnas anledning att säkerställa god rådgivning eller information till företag kring stöden så att samtliga företag, även dessa småföretag, har goda möjligheter, dels att ansöka i rätt tid, dels att ansöka på rätt sätt så att de inte senare riskerar återbetalning.

Västra Götalandsregionen framför att förslaget bygger på tre olika stödperioder med därtill kopplade olika krav avseende näringsidkarens nettoomsättning. Det framgår dock inte helt tydligt bakgrunden till den indelningen, med mars och april som en första period, maj en andra samt juni och juli en tredje. Det borde rimligtvis vara enklare i fall varje månad utgjorde en stödperiod samt att omsättningskravet var detsamma för samtliga månader. Ett sådant upplägg skulle dels vara mer enhetligt samt lättare att kommunicera och följa upp, dels skulle risken för en regional snedfördelning undvikas där företag i vissa regioner har haft det största omsättningsbortfallet – hitintills – under slutet av sommaren. Av samma anledning bör även augusti omfattas av stödåtgärden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze med rättschefen Claire Melin som föredragande. Avdelningschefen Lena Malm, kanslichefen Mikael Cullberg och funktionschefen Mattias Johansson har medverkat i handläggningen av ärendet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.